

EVROPSKI NADZORNIK ZA VARSTVO PODATKOV

Povzetek mnenja Evropskega nadzornika za varstvo podatkov o sporočilu Komisije o internetni politiki in upravljanju interneta – vloga Evrope pri oblikovanju prihodnosti upravljanja interneta

(Celotno besedilo tega mnenja je na voljo v angleščini, francoščini in nemščini na spletni strani ENVP (www.edps.europa.eu))

(2014/C 246/04)

I. UVOD

I.1. Posvetovanje z Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov (ENVP)

1. Evropska komisija je 12. februarja 2014 objavila sporočilo o internetni politiki in upravljanju interneta (v nadaljnjem besedilu: sporočilo) ⁽¹⁾. Sporočilo je bilo sprejeto po razkritju obsežnega programa za nadzor, ki ga je na internetu in z uporabo interneta izvajala ameriška agencija za nacionalno varnost, kar je omajalo zaupanje v internet in njegov trenutni model upravljanja ter zahtevalo takojšnje reforme.
2. ENVP izraža obžalovanje, da se Komisija pred objavo sporočila z njim ni posvetovala. Ker je upravljanje interneta tesno povezano s pravicami do zasebnosti in varstva podatkov, se je ENVP odločil pripraviti to mnenje na lastno pobudo na podlagi člena 41(2) Uredbe (ES) št. 45/2001.

I.2. Vsebina sporočila

3. Sporočilo vsebuje predlog za podlago skupne evropske vizije za upravljanje interneta. Namen sporočila je med drugim zlasti:
 - zaščititi in spodbujati temeljne pravice in demokratične vrednote kot tudi strukture upravljanja z več deležniki, ki temeljijo na jasnih predpisih in spoštovanju navedenih pravic in vrednot,
 - spodbujati enotno, nerazdobljeno omrežje, za katerega veljajo enake norme in zakoni, kot se uporabljajo na drugih področjih našega življenja, in kjer lahko posamezniki uveljavljajo svoje pravice in pravna sredstva v primeru kršitev navedenih pravic ⁽²⁾.
4. Zato se sporočilo osredotoča na glavna področja politike, povezana z zapletenim ekosistemom upravljanja interneta, in sicer na razvoj načel upravljanja interneta, okvire za sodelovanje in osrednje funkcije interneta. Poleg tega vsebuje konkretne predloge o tem, kako okrepiti sedanji model z več deležniki. Nazadnje sporočilo proučuje nekatera ključna vprašanja, ki jih bo treba obravnavati v okviru upravljanja interneta v prihodnosti, in sicer vzajemno delovanje med tehničnimi normami in internetno politiko, ključne izzive pri obnovitvi zaupanja ter kolizije pristojnosti in zakonov.
5. Temeljna načela reforme bi morala po mnenju Komisije vključevati povečanje preglednosti, odgovornosti in vključenosti, kar zadeva upravljanje interneta.
6. Komisija je v središče reforme postavila temeljne svoboščine in človekove pravice, o katerih se „ni mogoče pogajati“ in ki jih je „treba v spletnem okolju zaščititi“ ⁽³⁾.

I.3. Cilj mnenja

7. Od objave sporočila se je razprava o razvoju upravljanja interneta nadaljevala, zlasti na zasedanju organizacije za dodeljevanje spletnih imen in števil (ICANN) v Singapurju marca 2014 in na svetovnem srečanju deležnikov o prihodnosti upravljanja interneta (NetMundial) v Braziliji aprila 2014. Razprava se bo nadaljevala na zasedanju organizacije ICANN v Londonu junija 2014.

⁽¹⁾ COM(2014) 72 final.

⁽²⁾ Glej sporočilo, str. 2.

⁽³⁾ Podpredsednica Komisije Neelie KROES, sporočilo za javnost IP/14/142 z dne 12. februarja 2014.

8. S tem mnenjem želi ENVP prispevati k razpravi, saj bo kakršna koli reforma upravljanja interneta verjetno močno vplivala na državljane in njihove temeljne pravice, zlasti na pravice do zasebnosti in varstva podatkov. Čeprav to mnenje obravnava vprašanje globalne narave in upošteva razvoj na globalni ravni, se osredotoča na ukrepe, s katerimi lahko Evropska unija in njene institucije same vplivajo na razpravo ter strukture in postopke upravljanja interneta.
9. To mnenje je sestavljeno iz treh oddelkov. Oddelek II temelji na tesni povezavi med upravljanjem interneta na eni strani ter zasebnostjo in varstvom podatkov na drugi. Oddelek III preučuje, kako lahko trenutni pravni sistem EU prispeva k oblikovanju interneta, pri čemer se osredotoča na ukrepe in pravila, ki zagotavljajo ustrezno spoštovanje pravic posameznikov do zasebnosti in varstva podatkov. Oddelek IV obravnava nadaljnje ukrepe, ki se zdijo zaželeni in potrebni za zadovoljivo oblikovanje upravljanja interneta, njegov cilj pa je zagotoviti pravočasne rešitve za vsakodnevne težave, povezane z internetom.

V. SKLEPNE UGOTOVITVE

67. ENVP pozdravlja dejstvo, da je Komisija po aferah v zvezi z nadzorom, ki so omajali zaupanje internetnih uporabnikov v internet kot orodje za sodelovanje v demokratični razpravi, v sporočilu določila glavna področja politike, na katerih je potrebna reforma.
68. Komisija je priznala potrebo po skupnem in resnično globalnem modelu upravljanja interneta ter se posledično zavezala, da bo sprejela številne pobude, usmerjene v doseganje čim bolj vključujočega in preglednega procesa reform.
69. ENVP je v tem mnenju na podlagi predlogov in prizadevanj Komisije oblikoval številne predloge za učinkovito obravnavo kritičnih vprašanj, ki zadevajo tesno povezavo med zasebnostjo in varstvom podatkov ter internetom.
70. ENVP se v svojih pripombah osredotoča zlasti na naslednje točke:
 - Razprave o internetni politiki morajo upoštevati naravo temeljnih pravic do zasebnosti in varstva podatkov. Take pravice so podlaga za vzajemno delovanje uporabnikov v spletnem okolju ter jih je treba zaščititi tako na spletu kot zunaj njega.
 - V razprave o upravljanju interneta je treba prednostno vključiti področje zasebnosti in varstva podatkov.
 - V okviru pristopa z več deležniki k upravljanju interneta ENVP podpira ukrepe za zagotovitev široke zastopanosti deležnikov, vključno s priznanjem vloge organov za varstvo podatkov pri izboljšanju doslednosti izvajanja pravil varstva podatkov na globalni ravni.
 - ENVP pozdravlja zavezo Komisije k podpori hitremu sprejetju ključne zakonodaje, zlasti predlagane splošne uredbe o varstvu podatkov. Krepitev pravic posameznikov, na katere se nanašajo podatki, in pravice do izbrisa podatkov mora postati del reforme upravljanja interneta.
 - Komisija mora spodbujati celosten pristop k upravljanju interneta in zagotoviti varnost pri obdelavi osebnih podatkov. ENVP poziva Komisijo k ukrepanju, da se spodbudi usklajevanje varnostnih politik na globalni ravni, saj bi kakršno koli navzkrižje takih politik ogrozilo varnost in varstvo podatkov.
 - ENVP pozdravlja sklicevanje Komisije na tesno povezavo med tehnološkim razvojem in varstvom podatkov. Komisijo poziva, naj si prizadeva za vključitev optimalnih standardov varstva podatkov v tehnologijo v zgodnji fazi tehnološkega razvoja (*vgrajeno varstvo podatkov in varstvo podatkov s privzetimi nastavitvami*).

- ENVP priporoča, da se v zvezi z omrežno nevtralnostjo in brez vpliva na trenutno razpravo o njej za vsako rešitev, ki bo nazadnje sprejeta, doseže široko soglasje glede veljavnih načel ter potrebe po zagotovitvi primernih zaščitnih ukrepov za uporabnike in njihove pravice.
- ENVP podpira prizadevanja Komisije, da se čim prej odpravijo kolizije zakonov, ki pogosto nastanejo v povezavi z internetom ter ogrožajo pravice uporabnikov do zasebnosti in varstva podatkov. Poleg tega predlaga, da se ob nasprotujočih si pristojnostih uporabnikom zagotovijo dodatne in natančnejše informacije glede zakonodaje o varstvu podatkov in zaščitnih ukrepih, ki se uporabljajo pri obdelavi njihovih osebnih podatkov.
- ENVP Komisijo ter druge zasebne in javne deležnike poziva k večjim prizadevanjem, da se povečata mednarodno sodelovanje na področju varstva podatkov ter tudi zbliževanje stališč mednarodnih deležnikov glede skupnih tehničnih standardov in standardov varstva podatkov.
- ENVP pričakuje, da bo Komisija prevzela vodilno vlogo ter spodbujala razprave o novem modelu upravljanja interneta. Zlasti Komisijo poziva, naj podpira standarde EU za varstvo podatkov in spodbuja pristop tretjih držav k ustreznim mednarodnim standardom za varstvo podatkov. ENVP poleg tega podpira sprejetje mednarodnega instrumenta, na podlagi katerega bodo morali obveščevalni organi in organi kazenskega pregona upoštevati standarde varstva podatkov.

V Bruslju, 23. junija 2014

Giovanni BUTTARELLI

Pomočnik evropskega nadzornika za varstvo podatkov
